

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร, สำนักงานจังหวัดตรัง. จังหวัดตรัง [Online]
www.trang.go.th, (28 กรกฎาคม 2555).
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2541). แนวทางส่งเสริมภูมิปัญญาในการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2534). ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมและการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป.
- จารีรัตน์ ปรกแก้ว และคณะ. (2541). “ภูมิปัญญาในวิถีชีวิตท้องถิ่นบุรีรัมย์” วารสารทางวิชาการราชภัฏบุรีรัมย์ ฉบับปฐมฤกษ์.
- จุลทรรศน์ พยาฆรานนท์. (2542). สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคกลาง เล่ม 1. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรมไทยธนาคารไทยพาณิชย์.
- ชลทิตย์ เอี่ยมสำอางค์ และวัศนี ศीलตระกูล. (2533) “ภูมิปัญญาชาวบ้าน เทคโนโลยีพื้นบ้าน และแหล่งวิทยาการในชุมชน” ในเอกสารการสอนชุดวิชา หน่วยที่ 1-8 การพัฒนาและการใช้แหล่งวิทยาการในชุมชน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- เชียรศรี วิวิธสิริ. (2543). จิตวิทยาการเรียนรู้ของผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ตรังโซนดอทคอม. (2555). ข้อมูลทั่วไปจังหวัดตรัง. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก
<http://www.trangzone.com/general.php> (10 สิงหาคม 2555)
- ทรงศิริ สาประเสริฐ. (2545). ลักษณะการถ่ายทอดความรู้ของภูมิปัญญาท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ทิตนา แชมมณี. (2544). รูปแบบการเรียนการสอน : ทางเลือกที่หลากหลาย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทสาร สีสลับ และคณะ. (2541). แนวทางส่งเสริมภูมิปัญญาไทยในการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- นัฐราภรณ์ ตั้งคำ. (2551). การศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรศิลปศึกษาท้องถิ่น เรื่อง ผ้าทอนาหมื่นศรี โดยการใช้มีส่วนร่วมของชุมชน สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดตรัง. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ศึกษา สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นวลจิตต์ เขาวีรติพงศ์. (2544). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะปฏิบัติสำหรับครูวิชาชีพ. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุษฎ์บัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิยม ออไอศูรย์. (2538). การศึกษาการสืบทอดงานศิลปะผ้าทอของกลุ่มชนไทยทรงดำในจังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปฐม นิคมานนท์. (2539). รายงานการวิจัยเรื่องการค้นหาความรู้และระบบการถ่ายทอดความรู้ในชุมชนชนบทไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประเวศ วะสี. (2534) การศึกษาของชาติกับภูมิปัญญาท้องถิ่น. ใน สรุปผลการสัมมนาทางวิชาการ เรื่องภูมิปัญญาชาวบ้านกับการดำเนินงานด้านวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2534). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- _____. (2540). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปรีวิทย์ ไททยาชีวะ. (2551). การศึกษากระบวนการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นของช่างพื้นเมืองเชียงใหม่ในการทำตุ๊กตาสันนาด้วยวิธีการจลุลายกระดาษ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ศึกษา สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พยุ่ง ไตรรัตน์สิงห์กุล. (2538). การศึกษากระบวนการถ่ายทอดหัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องจักสาน โดยภูมิปัญญาท้องถิ่นของบ้านหนองป่าตอง อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สาขาสาธิตศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพพรรณ เกียรติโชติชัย. (2541). กิจกรรมการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : ศรีอนันต์การพิมพ์.
- มโน พิสุทธิรัตนานนท์. (2539). เอกสารประกอบการสอน วิชาศิลปะพื้นบ้าน. สงขลา : ภาควิชาทัศนศิลป์ศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้.
- มยุรี กันต์โรจน์. (2536). ผลของวิธีการสอนทักษะ ตามหลักการของ ดี เซคโก ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6. ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา สาขาวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตนะ บัวสนธิ์. (2533). บทบาทของโรงเรียนประถมศึกษากับการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น. วารสารการศึกษาแห่งชาติ 24 (เมษายน-พฤษภาคม 2533) : 68-74.

- รัชนุช สละโวหาร. (2539). บทบาทผู้ส่งสารของหวังเต๊ะในการถ่ายทอดความรู้ โดยผ่านสื่อ
 พื้นบ้านประเภทลำตัด : การศึกษาเฉพาะกรณี. ปรินญาหมหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษา
 นอกระบบ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุ่ง แก้วแดง. (2542). ปฏิวัติการศึกษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : มติชน.
- รววิทย์ องค์กรุทธิรักษา. (2536). การศึกษากระบวนการถ่ายทอดศิลปะการปักผ้าของชาวเขา
 เผ่าเข้า บ้านห้วยแม่ซ้าย จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ปริญญาหมหาบัณฑิต
 ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชาการ, กรม. (2538) สรุปผลการประชุมสัมมนา เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับหลักสูตรที่พึง
 ประสงค์. วันที่ 28-29 กันยายน 2538 โรงแรมสยามเบเวอลี่ ห้วยขวาง. กรุงเทพฯ :
 วิชาการ, กรม.
- วิชิต นันทสุวรรณ. (2534) “ภูมิปัญญาชาวบ้านคืออะไร.” การสัมมนาทางวิชาการเรื่อง
 ภูมิปัญญาชาวบ้าน. กรุงเทพฯ : คุรุสภา.
- วัฒน์ จุฑะวิภาต. (2535). “ศิลปะพื้นบ้าน”. ใน ศิลปศึกษา ศึกษาศิลปะ. กรุงเทพฯ :
 โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัฒนธรรม, กระทรวง. (2556). วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์ และ
 ภูมิปัญญาจังหวัดสงขลา. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก
<http://webhost.m-culture.go.th/province/songkhla/default.html>
 (20 กรกฎาคม 2556)
- วิบูลย์ ลีสุวรรณ. (2536). มรดกพื้นบ้าน. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรีนติ้งเฮ้าส์.
- วุฒิ วัฒนสิน. (2541). ศิลปะระดับมัธยมศึกษา. ปัตตานี : ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา
 สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- สมคิด อิศระวัฒน์. (2541). การเรียนรู้ด้วยตนเอง : กลวิธีสู่การศึกษาเพื่อความสมดุล.
 วารสารครุศาสตร์. 27, 1 (กรกฎาคม-ตุลาคม).
- สมพงษ์ สิงหะพล. (2544). “รูปแบบการเรียนรู้ทักษะแบบเอส ไอ บี” วารสารวิชาการ.
 4, 7(กรกฎาคม).
- สถาบันทักษิณคดีศึกษา. (2529). สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ พ.ศ.2529. กรุงเทพฯ :
 อมรินทร์การพิมพ์.
- สามารถ จันทร์สุรย์. (2534). ภูมิปัญญาท้องถิ่นคืออะไร อย่างไร. ใน การสัมมนาทางวิชาการ
 เรื่องภูมิปัญญาชาวบ้าน. กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.
- สาร สาระทัศนันทน์. (2544). การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาชาวบ้าน.
 วารสารวัฒนธรรมไทย. 38 (ธันวาคม-มกราคม).
- สีลาภรณ์ นาคทรพร. (2538). การประชุมวิชาการ “การศึกษากับการวิจัยเพื่ออนาคต
 ประเทศไทย”. ม.ป.ท.

- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2535). “ภูมิปัญญาไทย”. วารสารพัฒนาชุมชน. 31, 5 (พฤษภาคม).
- สันติสุข กฤตากร, หม่อมหลวง. (2541). การศึกษาการถ่ายทอดภูมิปัญญาด้าน
ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
สาขาการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เสน่ห์ จามริก. (2532). แนวทางพัฒนาการศึกษาไทย : บทวิเคราะห์เบื้องต้น. การศึกษา
แห่งชาติ 1(ตุลาคม-พฤศจิกายน) : 20-32.
- สุนทรี่ สังข์อยู่ยง. (2548). ทอรัถกถายไยผ่านลายผ่านาหมื่นศรี. เชียงใหม่ : วนิดา เพรส.
- สุนน อมรวีวัฒน์. (2534). ความคิดและภูมิปัญญาไทย : ด้านการศึกษา. กรุงเทพฯ :
โครงการเผยแพร่ผลงานวิจัย ฝ่ายวิจัย จุฬาฯ.
- สุนน อมรวีวัฒน์ และคณะ. (2538). ความคิดและภูมิปัญญาไทยด้านการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์.
- เสน่ห์ จามริก. (2532). แนวทางพัฒนาการศึกษาไทย : บทวิเคราะห์เบื้องต้น. การศึกษา
แห่งชาติ 1(ตุลาคม-พฤศจิกายน) : 20-32.
- สำนักงานส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน
กระทรวงมหาดไทย. (2555). ภูมิปัญญากลุ่มทอผ่านาหมื่นศรี. เข้าถึงได้จาก
[ออนไลน์]<http://www.otoptoday.com/wisdom/provinces/south/%E0%B8%95%E0%B8%A3%E0%B8%B1%E0%B8%87/1309875921>
- อารีย์ พันธุ์ณี. (2545). พ่อแม่มีอาชีพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไยใหม่.
- อุษณีย์ เสือดี. (2549). การศึกษาการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำกระเบื้องดินเผาใน
จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์
ศึกษา สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัครเดช อยู่ผาสุก. (2537). การศึกษาเปรียบเทียบการถ่ายทอดงานแกะสลักไม้ด้วยวิธีการ
แบบพื้นบ้านในจังหวัดลำปางและการสอนงานแกะสลักไม้ในวิทยาเขตเพาะช่าง
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัจฉรา โพธิยานนท์. (2539). การศึกษากับการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์
สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- เอกวิทย์ ณ ถลาง. (2541). ภูมิปัญญาชาวบ้านสี่ภูมิภาค : วิถีชีวิตและกระบวนการเรียนรู้
ของชาวบ้านไทย. นนทบุรี : โครงการกิตติเมธี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- อำไพ ตีรณสาร. (2555). วิธีการสอนศิลปศึกษา. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก
<http://pioneer.netserv.chula.ac.th/~tampai>. (10 สิงหาคม 2555)

ภาษาอังกฤษ

BLOOM, Benjamin S. (1965). ***Taxonomy of Educational Objectives. The Classification for Educational Goals.*** New York: David McKay Company.

Chapman, Laura H. (1978). ***Approaches to Art in Education.*** New York : Harcourt Brace Jovanovich, Inc.

De Barcza. Gladys Mary Arice. (1989). ***Art Heritage in Contemporary Fijian Culture.*** University of Georgie.

Kovach, Sally Anne. (1987). ***An Artisan's Tale (Original Study) Tang Dynasty China Pottery.*** NewYork : Columbia University Teacher College.

McFee, June King and Degge, Rogena M. (1977). ***Art, Culture and Environment : A Catalyst for Teaching.*** California : wadsworth Publishing Company, Inc.

Stowe Dong. (2006). The Wisdom of the Hands. ***Encounter.*** Vol.19 Issue 4(winter):11.

Prince of Songkla University
Pattani Campus